

DD2385  
Programutvecklingsteknik  
Några bilder till föreläsning 11  
12/5 2014

## Innehåll

- ▶ Enum m.m.
- ▶ OOA (ObjektOrienterad Analys)
- ▶ Utvecklingsmetodik
  - ▶ särskilt XP-liknande

## Uppräkningstyper – enum

Definiera egen typ med *egna* värden:

```
enum Day {Monday, Tuesday, Wednesday,  
          Thursday, Friday, Saturday,  
          Sunday}
```

Day är en klass med konstanta värden.

Värdena refereras med

```
Day.Wednesday    Day.Saturday  
Day theDay = Day.Saturday;  
Day[] specialdays =  
{Day.Tuesday, Day.Thursday, Day.Sunday};
```

Lägg i filen **Day.java**

## Uppräkningstyper – enum

**values()** alla värden inom typen:

```
for (Day d: Day.values())  
    System.out.println(d);
```

ger utskrift

```
Monday  
Tuesday  
Wednesday  
Thursday  
...
```

## Uppräkningstyper – enum

**ordinal()** ger ordningsnummer

```
for (Day d: Day.values())  
    System.out.print(d.ordinal() + " ");
```

ger utskrift

0 1 2 3 4 5 6

Går att jämföra och sortera: **implements Comparable**

```
System.out.println  
    (Day.Thursday.compareTo(Day.Saturday));
```

ger utskrift

-2

## Spelkort med enum

```
class Spelkort {  
    Farg farg;  
    Valor valor;  
  
    Spelkort(Farg f, Valor v){  
        farg = f;  
        valor = v;  
    }  
  
    public String toString () {  
        return farg + "—" + valor;  
    }  
}
```

## Kortlek

### Spelkort med enum

enum för Farg

```
public enum Farg  
    {HJARTER, KLOVER, RUTER, SPADER}
```

enum för Valor

```
public enum Valor  
    {ESS, TVA, TRE, FYRA, FEM, SEX,  
     SJU, ATTA, NIO, TIO, KNEKT,  
     DAM, KUNG}
```

```
class Kortlek {  
    Spelkort[] lek = new Spelkort[52];  
  
    Kortlek() {  
        int i=0;  
        for (Farg farg: Farg.values())  
            for (Valor valor: Valor.values())  
                lek[i++] =  
                    new Spelkort(farg, valor);  
    }  
}
```

## Metoder att lägga till i Kortlek : toString()

En lång String med 5 kort per rad

```
public String toString() {
    StringBuilder allt = new StringBuilder();
    int rad = 0;
    for (Spelkort s: lek){
        allt.append(s + " ");
        if (rad++ == 4){
            allt.append("\n");
            rad = 0;
        }
    }
    allt.append("\n");
    return allt.toString();
}
```

## Blanda korten

`Arrays.asList(kortlek)`

gör lista intimt kopplad till en array (här kortlek).

Ändringar i listan görs även i arrayen.

```
Collections.shuffle(Arrays.asList(kortlek));
```

Listan blandas → Kortleken blandas

## Metoder att lägga till i Kortlek : blanda()

```
void blanda() {
    Collections.shuffle(Arrays.asList(lek));
}
```

Testa kortleken: skapa, skriv ut, blanda, skriv ut

```
public static void main(String[] u) {
    Kortlek lek = new Kortlek();
    System.out.println("Kortleken från början:");
    System.out.println(lek);
    lek.blanda();
    System.out.println("\nKortleken blandad:");
    System.out.println(lek);
}
```

## Gamla Spelkort

```
class Spelkort {
    String farg;
    int valor;

    Spelkort(String f, int v){
        farg = f;
        valor = v;
    }

    public String toString() {
        return farg + "-" + valor;
    }
}
```

## Varför är nya Spelkort bättre än gamla ?

- ▶ Med **enum** så är Farg och Valor **väldefinierade**
- ▶ Största och minsta värden är **säkert** tillgängliga  
`values()`   `ordinal()`
- ▶ Med gamla Spelkort kan man skapa t.ex.  
`new Spelkort("VIRUS",-1729)`

## Enum är mer än enstaka värden

- ▶ **Enum** är klass med konstruktor och metoder  
(om man vill)
- ▶ **Enum** - klasser är **final**, går ej att ärva från
- ▶ **Enum** med ett enda värde → **Singleton**

```
public enum Singleton {THEONLY}
```

## Namnen väljs förstås som man vill

```
public enum Earth {ourPlanet}
```

```
public enum Koh_i_noor {Diamond}
```

## Singleton med lite innehåll

```
public enum SnowWhite {  
    THEONLY;  
    int age;   boolean married = false;  
    Object spouse;  
  
    void incrAge () {age++;}  
  
    void marry (Object newPartner) {  
        married = true; spouse = newPartner;  
    }  
  
    public String toString() {  
        String rstring = "SnowWhite_" + age;  
        if (married)  
            rstring += ",_married_to_" + spouse;  
        return rstring;  
    }  
}}
```

## Sju dvärgar

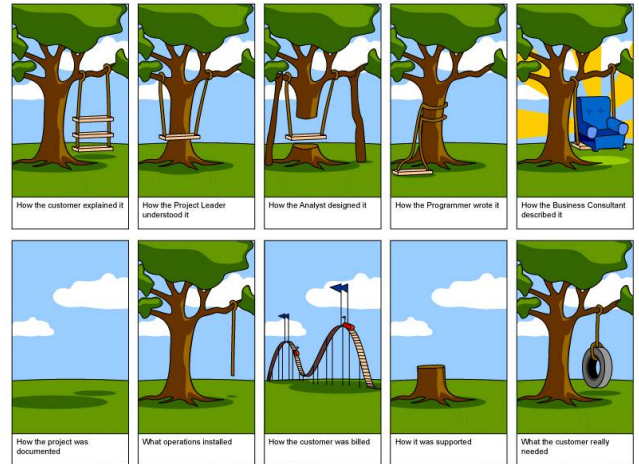
```
public enum Dwarf {  
    Blick(131), Flick(112), Glick(142),  
    Snick(115), Plick(108), Whick(120), Quee(99);  
  
    int age;  
  
    Dwarf (int a) {  
        age = a;  
    }  
  
    public String toString() {  
        return super.toString() + "_" + age;  
    }  
  
    // fler metoder  
}
```

Varje dvärg (konstant instans av klassen) definieras med ett namn och ett konstruktöranrop

```
Plick(108) //age=108 is set in constructor
```

Skriv ut sju dvärgar i mainmetod

```
public static void main (String[] u) {
    System.out.println("All_dwarfes");
    for (Dwarf d : Dwarf.values())
        System.out.print(d + " ");
    System.out.println();
}
```



©2005 Paragon Innovations, Inc.

## OOA Objektorienterad Analys

- Definiera VAD ett system ska göra
- Hitta objekt, klasser och relationer

### Hjälpmedel

- Kravspecifikation
- Analysera kravspec och hitta
  - substantiv (attrib., obj., aktörer)
  - verb (metoder, rel.)
  - relationer (associationer, arv)
- Bygg upp Data Dictionary
- Användningsfall (Use Cases)
- Brainstorming för att hitta fler klasser

### Exempel på informell kravspecifikation

Some employees work by the hour. They are paid an hourly rate that is one of the fields in their employment record. They submit daily time cards that record the date and the number of hours worked. If they work more than 8 hours per day they are paid 1.5 times their normal rate for those extra hours. They are paid every Friday. Some employees are paid a flat (non-hourly) salary. They are paid on the last working day of the month. Their monthly salary is one of the fields in their employment record. Some of the salaried employees are also paid a commission based on their sales.

They submit sales receipts that record the date and amount of the sale. Their commission rate is a field in their employee record. They are paid every second Friday. Every employment record contains the name of the employee, together with any other relevant information. Employees can select their method of payment. They may have their paychecks mailed to the postal address of their choice; they may have their paychecks held for pickup by the company cashier; or they can request that their paychecks be directly deposited into the bank account of their choice.

Fortsätter ....

## Data Dictionary

### Substantiv (några av dem)

amount – hur mycket som sålts  
bank account – konto för löneinsättning  
date – datum  
employee – anställd med tim- eller månadslön  
employment record – uppgifter om anställd  
hourly rate – lön per timme  
name – den anställdes namn  
time card – ett per dag och anställd med uppgifter om datum och antal arbetade timmar

## Data Dictionary, fortsättning

### Verb (några av dem)

generate payments  
pay

### Relationer (några av dem)

employee **has** employment record **1-1**  
employment record **has** name **1-1**  
salaried employee **is** employee

och så vidare ....

## Utvecklingsmetodik

- ▶ Waterfall
- ▶ Code-and-fix
- ▶ Spiral
- ▶ Rapid Prototyping
- ▶ Unified Process (UP)
- ▶ Agile methods, t.ex.
  - XP = eXtreme Programming
  - SCRUM
- ▶ COTS

## Vattenfall

- Klassisk, välkänd, vanlig (?)
- Introducerades av Royce 1970

### Vattenfallsmodellens faser

- Behovsanalys
- Kravspecifikation
- Design
- Implementation
- Testning
- Leverans
- Drift och underhåll

## Vattenfall – fördelar

- ▶ Lätt att förstå
- ▶ Förstärker goda(?) vanor: först design, sedan kodning
- ▶ Dokument-driven
- ▶ Lämplig för stora kända tillämpningar och oerfarna programmerare

## Vattenfall – nackdelar

- ▶ Idealiserad, verklighetsfrånvärd
- ▶ Speglar ej den iterativa naturen hos programutveckling
- ▶ Orealistiskt att veta allt från början
- ▶ Programvaran kommer sent, allvarliga fel/problem kan upptäckas sent
- ▶ Administrationen stor och dyr, särskilt för små projekt

## Spiralmodellen

Programutveckling är naturligt  
**experimentell** och **iterativ**

1. Skriv ett program
  2. Uppfyller det kraven?
  3. Om NEJ goto 1, annars sluta
- ▶ Iterativ modell med riskanalys
  - ▶ Varje iteration löser delproblemet med högst risk
  - ▶ Varje iteration utförs "vattenfallslikt"

**Flexibel och realistisk . . . men riskanalys är svårt!**

## Code-and-Fix

- ▶ Starta med programidé
- ▶ Skriv på tills programmet är klart
- ▶ Ingen särskild plan

Kan fungera för små "proof of concept" – projekt.

Fungerar **inte** för stora projekt !!!

## Rapid Prototyping

**Idé:** Snabbt visa en icke-teknisk beställare vad som går att göra

- ▶ Iterera fram till slutprodukten
- ▶ Analys och design i varje steg

+ Iterativt

+ Kundorienterat

+ Tydliga delresultat

- Kunden måste delta aktivt (dyrt)
- En ofullbordad prototyp kan bli slutprodukt
- Smal, kundspecifik produkt

## COTS

- ▶ COTS = Commercial Off-The-Shelf software
- ▶ Bygg ihop slutprodukten från existerande programvara
- ▶ T.ex. databaser, grafikpaket, textredigerare
- ▶ Snabbt, billigt (+)
- ▶ Ger en baslösning utan finesser
- ▶ Licensproblem, licensavgifter (–)

## Traditionella metoder

- ▶ är byråkratiska
- ▶ vill planera allt från början
- ▶ accepterar inte att krav ändras under tiden
- ▶ skiljer på design och konstruktion
- ▶ kan fungera för stora förutsägbara projekt
- ▶ men fungerar ofta inte bra

## Lättviktiga metoder

- anpassar sig till förändring
- är iterativa
- är kodorienterade

Agile = lättviktigt, vig, flexibel, kvick

Växte fram under 90-talet

Mest kända är **XP** = eXtreme Programming

och **SCRUM**

## Manifesto for Agile Software Development

Skrevs 2001 av en grupp förespråkare för "agila" metoder.

Individuals and Interactions

over processes and tools

Working Software

over comprehensive documentation

Customer Collaboration

over contract negotiation

Responding to Change

over following a plan

That is, while there is value in the items on the right  
we value the items on the left more.

## XP – regler (grön → svår att hålla)

- The planning game
- Small releases
- Metaphor
- Simple design
- Refactoring
- Pair programming
- Collective ownership
- Continuous integration
- On-site customer
- Coding standards
- Testing
- 40-hour week

## The planning game

- Görs i början av varje iteration
- Kunden beskriver önskade funktioner
- Utvecklaren uppskattar kostnaderna och tiden
- Kunden väljer funktioner
- Varje funktion detaljplaneras och arbetet fördelas

En iteration tar 1–2 veckor

## Enkel design

- ▶ Gör det enklaste som fungerar
- ▶ Gör inget mer än vad som behövs

## Refactoring

- ▶ Kodförbättring utan att programmets synliga funktion ändras

## Gemensamt ägande

- ▶ Alla är ansvariga för allt och får ändra (förbättra) allt

## Testning

- ▶ Testa varje programdel (UNIT-testing)
- ▶ Testa hela systemet ofta
- ▶ Automatisera testningen
- ▶ Skriv testerna före själva programkoden – Testdriven programutveckling

### Hjälpmiddel för testning

#### JUnit

<http://www.junit.org>

## Kritik mot XP

*Extreme Programming Refactored: The Case Against XP* av Matt Stephens & Doug Rosenberg

- ▶ "XP is a mixture of common sense and nonsense"
- ▶ Constant refactoring is a poor substitute for design" Planera med UML innan kod skrivs!
- ▶ "Emergent design is shortsighted and inefficient" Tillåt att man implementerar "naturliga" nästa steg

- Dogmatiska XP-företrädare
- Mycket kritik  
→ mycket diskussion
- Många kritiker anser att en del av XP är bra, t.ex.
  - ▶ Refactoring
  - ▶ Enkelhet
  - ▶ Iterering
  - ▶ Testningmen att de överdrivs av XP

## SCRUM

- ▶ Iterativ process för programutveckling
- ▶ Roller
  - ▶ Scrum Master
  - ▶ Utvecklingsteam
  - ▶ Produktägare
- ▶ Sprint = iteration, 3-30 dagar  
planeras, utvärderas
- ▶ Obligatoriska möten  
sprintstart, sprintslut, dagligen
- ▶ Obligatoriska dokument

## Skillnader SCRUM – XP

- ▶ SCRUM är mindre tekniskt, mer om management
  - ▶ SCRUMs ursprung är ej i mjukvarukonstruktion
  - ▶ SCRUM har inget om parprogrammering eller testning
- ▶ SCRUM har längre iterationer än XP
- ▶ I SCRUM har kund inflytande endast i början av sprint
- ▶ I SCRUM jobbar teamen fritt under sprint
- ▶ SCRUM Master är en permanent roll,  
i XP växlar coach-rollen

**XP: endast för erfarna programutvecklare**

**SCRUM: för alla ?**